

## **Besluit** Positief accreditatierapport en -besluit met een beperkte geldigheidsduur van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master) van de Katholieke Universiteit Leuven

<b>datum</b>	<b>Samenvattend oordeel van de visitatiecommissie</b>
22 september 2014	De visitatiecommissie heeft vastgesteld dat de opleiding Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master) niet voldoet aan alle onderwerpen uit het kader voor de opleidingsaccreditatie 1 <sup>ste</sup> ronde. Zij beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als onvoldoende.
<b>onderwerp</b>	
Definitief accreditatierapport en -besluit Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master)	
KU Leuven (001849)	<b><u>Doelstellingen</u></b>
<b>bijlage</b>	Op basis van de in het zelfevaluatie-rapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken stelt de commissie vast dat de algemene en domeinspecifieke doelstellingen gedetailleerd zijn omschreven, zowel op het niveau van de opleiding als op het niveau van de afstudeerrichtingen. De doelstellingen komen overeen met de eindkwalificaties zoals opgenomen in artikel 58 van het Structuurdecreet.
<b>4</b>	De verfijning van de algemene en domeinspecifieke competenties in leerresultaten per afstudeerrichting biedt een verregaand inzicht in de wijze waarop de opleiding gericht is op het bijbrengen van wetenschappelijk disciplinaire kennis en specifieke klinische vaardigheden, alsook de wijze waarop de algemene en domeinspecifieke doelstellingen gericht zijn op het zelfstandig functioneren van de arts-specialist in een moderne ziekenhuisomgeving. De commissie adviseert wel extra aandacht te besteden aan de bekendmaking van de doelstellingen bij alle docenten en de universitaire en geaffilieerde stagemeesters. Een betere bekendheid bij deze actoren zal leiden tot betere integratie van de doelstellingen van de rollen tijdens het werkplekleren op de stageplaats. <i>De commissie beoordeelt het niveau en oriëntatie van de opleiding als goed.</i> Op basis van de in het zelfevaluatie-rapport aangeleverde documenten en de aanvullende gesprekken, stelt de commissie vast dat de domeinspecifieke eisen tegemoet komen aan de (inter)nationale eisen die worden gesteld alsook aan de geformuleerde minimumeisen in het door de commissie gehanteerde referentiekader. De commissie waardeert dat de formulering van de algemene en domeinspecifieke doelstellingen verliep via interuniversitair overleg. Voor de specificatie van de algemene en domeinspecifieke doelstellingen op het niveau van de afstudeerrichtingen werd voor de meeste afstudeerrichtingen gebruik gemaakt van (inter)nationale referentiekaders. De commissie adviseert om alle actoren beter te betrekken bij het onderwijskundig overleg en hen voldoende ruimte te bieden om hun bekommernissen te uiten. De commissie is er van overtuigd dat een grotere betrokkenheid en betere inspraak van alle actoren kan leiden tot een gevoel van mede-eigenaarschap, wat de opleiding ongetwijfeld ten goede komt. <i>De commissie beoordeelt de domeinspecifieke eisen van de opleiding als voldoende.</i>

Gegeven de positieve beoordelingen van beide facetten en de daar aangehaalde motiveringen en bedenkingen, wordt het onderwerp 'Doelstellingen van de opleiding' positief beoordeeld.

### Programma

Hoewel de beschrijving van het programma in zijn geheel als robuust en weldoordacht overkomt, stelde de commissie vast dat er veel onduidelijkheden bestaan bij docenten, begeleiders en arts-specialisten in opleiding (ASO's) over de concretisering van de doelstellingen en de inhoud van het programma, in het bijzonder met betrekking tot de opleidingsonderdelen in niveau 2 en 3.

De commissie stelde vast dat de opleidingsonderdelen in niveau 1 niet voldoen qua niveau en oriëntatie. De ASO's wijzen op de geringe inhoudelijke meerwaarde van de leerinhouden voor hun opleiding. Hoewel de opleiding de problemen heeft gedetecteerd, ziet de commissie onvoldoende initiatieven om op korte termijn de problemen te remediëren. De commissie dringt erop aan om de ASO's veel intensiever te betrekken bij de curriculum-ontwikkeling en -hervorming, zodat er snel en efficiënt gehandeld kan worden. Hierbij dient nagedacht te worden over de mogelijkheid om op het niveau van de afstudeerrichting onderwijskundig overleg tussen de verschillende actoren te organiseren.

De commissie betreurt het ontbreken van een opleidingsbrede visie met betrekking tot de internationalisering en het ontbreken van voldoende aanbod, onder andere als gevolg van de strenge wettelijke bepaling en het ontbreken van financiering.

*De commissie beoordeelt de relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van de opleiding als onvoldoende.*

De commissie waardeert de ruime aandacht voor de gespecialiseerde kennisontwikkeling, evenals de aandacht voor recente ontwikkelingen in het wetenschapsgebied binnen de opleiding. De commissie stelde echter vast dat voor een aantal, in de eerste plaats kleinere afstudeerrichtingen, deze mogelijkheden heel wat beperkter zijn en de ASO op zichzelf is aangewezen om voldoende aansluiting te vinden bij recente wetenschappelijke ontwikkelingen en/of de verwerving van kennis. Ondanks de verworven theoretische kennis, betreurt de commissie de gebrekkige verbinding met de dagelijkse praktijk. Enkel verregaande integratie kan leiden tot een gedegen onderzoeksattitude. De commissie stelde vast dat de universitaire en geaffilieerde stagemeesters veelal niet op de hoogte zijn van de te verwerven competenties binnen de rol 'manager' en 'communicator' en in mindere mate 'wetenschapper'. De commissie acht het cruciaal dat er een beter evenwicht wordt tot stand gebracht tussen werkgerelateerde verplichtingen en de ruimte voor opleiding.

*De commissie beoordeelt de professionele en academische gerichtheid van het programma als onvoldoende.*

De commissie werd herhaaldelijk geconfronteerd met de opmerking dat opbouw en samenhang van de opleidingsonderdelen binnen de rol 'Manager' niet aansluiten op het werkplekklaren. De leerinhouden komen vaak te vroeg aan bod in de opleiding, waardoor ze niet of nauwelijks relevant zijn en niet aangepast aan het al bereikte niveau van de ASO's. De commissie adviseert om de plaats en de inhoud van de rol 'Manager' grondig te blijven evalueren en te remediëren. De commissie is van mening dat de instrumenten om vorm te kunnen geven aan hun opleiding, onvoldoende overgedragen worden aan de ASO. De commissie adviseert de opleiding om hierover een duidelijk beleid uit te bouwen en dit in relatie met het beleid rond (inter)nationale uitwisseling.

De commissie stelde vast dat de indeling in niveaus naast de indeling in rollen geen inhoudelijke meerwaarde biedt om de samenhang van de opleiding te verhogen.

Pagina 3 van 16 *De commissie beoordeelt het facet 'samenhang van het programma' als onvoldoende.*

De opleiding voldoet met 120 studiepunten of meer aan de decretaal vastgelegde eisen inzake studieomvang.

De commissie stelde vast dat de studeerbaarheid van de opleiding ernstig in gevaar is door het gebrek aan balans tussen de beroepsopleiding via de erkende stage en de opleiding binnen het kader van de masteropleiding. De ASO's gaven aan dat de werkdruk erg hoog is en ze – als gevolg van de wet op de arbeidsduurbepanking – vaak onder druk worden gezet om de opt-out te ondertekenen bij de wet op de arbeidsduurbepanking. De druk om de klinische productie te waarborgen is in bepaalde afstudeerrichtingen dermate hoog dat dit ten koste gaat van tijd voor wetenschappelijke studie, aanwezigheid op congressen en dergelijke. Uit de diverse gesprekken heeft de commissie geconcludeerd dat vele universitaire en geaffilieerde stagemeesters moeilijkheden hebben om een onderscheid te maken tussen de studietijd van de masteropleiding en de werktijd van de beroepsopleiding. De commissie dringt erop aan om prioritair werk te maken van het creëren van een culturomslag richting een opleidingsklimaat waarbij leren centraal komt te staan in plaats van de klinische productie. De commissie is van mening dat de opleiding hier een eigen verantwoordelijkheid dient op te nemen, los van het wettelijke kader dat voorzien is. Daarnaast dient de opleiding werk te maken van (kwalitatieve of kwantitatieve) studietijdmetingen om de studietijd en de studeerbaarheid van de volledige opleiding te kunnen monitoren.

*De commissie beoordeelt het facet studietijd van de opleiding als onvoldoende.*

De commissie waardeert de inspanningen die de opleiding levert om afstandsonderwijs mogelijk te maken. De opleiding gaf aan deze inspanningen in de toekomst verder uit te breiden en te optimaliseren. De commissie stelde vast dat wat betreft de opleidingsonderdelen op niveau 1 er onvoldoende overeenstemming bestaat tussen het didactische concept, met name het werkplekleren, en de geformuleerde doelstellingen. Alhoewel de commissie waardering heeft voor de gehanteerde werkvormen voor kennisverwerving, zijn andere werkvormen noodzakelijk voor het aanleren van professionele vaardigheden. Het werkplekleren wordt het dominante onderwijsconcept vanaf niveau 2. Hierbij wordt een grote verantwoordelijkheid gelegd bij de ASO om zijn opleiding inhoudelijk vorm te geven. De commissie is van mening dat de opleiding mogelijkerwijs veel verantwoordelijkheid legt bij de ASO zonder dat ook de instrumenten om vorm te kunnen geven aan de opleiding overgedragen worden aan de ASO.

*De commissie beoordeelt de afstemming tussen vormgeving en inhoud als onvoldoende.*

De commissie heeft verschillende examenvragen bestudeerd en stelde vast dat de gebruikte toetsinstrumenten voor de opleidingsonderdelen in niveau 1 onvoldoende zijn afgestemd op de te evalueren competenties. De commissie vond het verbazingwekkend dat binnen de rol 'communicator' geen gebruik wordt gemaakt van een praktische proef om de competenties te beoordelen, maar dat de toetsing verloopt via schriftelijke meerkeuze-examens. Daarnaast blijkt dat de gebruikte evaluatievormen veelal niet een valide en betrouwbare toetsing waarborgen.

Op basis van de in het zelfevaluatierapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat er een fundamenteel gebrek is aan een feedbackcultuur, behalve in negatieve zin. Hoewel de opleiding via het portfolio een kader aanreikt waarbinnen een feedbackbeleid kan uitgebouwd worden, wordt dit onvoldoende ingezet door de verantwoordelijke docenten. De commissie stelde vast dat de ASO's het bestaande portfolio zeer gebruiksonvriendelijk vinden. De ASO's vragen een meer volwassen aanpak voor het documenteren van en reflecteren over hun opleiding waarbij de administratieve last dient te worden beperkt tot een minimum.

Pagina 4 van 16 Een integratie van het bestaande wettelijk verplichte stageboekje met in de eerste plaats kwantitatieve gegevens en het portfolio met in de eerste plaats kwalitatieve gegevens geniet de voorkeur. Zowel staf, ASO's als externe stagebegeleiders dringen aan op een elektronisch portfolio.

*De commissie beoordeelt het facet beoordeling en toetsing als onvoldoende.*

De commissie stelde vast dat de inhoud van de masterproef duidelijk en uitdagend is en de omvang (30 sp) voldoet aan de decretale bepalingen. De commissie adviseert om binnen de rol 'wetenschapper' voldoende aandacht te besteden aan de onderzoeksvaardigheden van de ASO's. Uit diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat er tot op heden onduidelijkheid bestaat over de relatie tussen de masterproef en de verplichte wetenschappelijke eindproef zoals voorgeschreven door de verschillende erkenningscommissies. De commissie waardeert alvast de initiatieven om de beroepsverenigingen en erkenningscommissies te betrekken bij de beoordeling van de masterproef. De commissie vertrouwt erop dat de reeds genomen initiatieven zullen bijdragen tot masterproeven van een voldoende hoog niveau.

*De commissie beoordeelt de masterproef als voldoende.*

ASO's zijn verplicht om zich in te schrijven met een klassiek diplomacontract. Als toelatingsvereiste voor de Master of Medicine in de specialistische geneeskunde is vastgelegd dat de kandidaat houder moet zijn van een diploma Master of Medicine in de geneeskunde of gelijkwaardig. Tevens dient de ASO in het bezit te zijn van een erkend stageplan goedgekeurd door de desbetreffende erkenningscommissie en de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid. Met dit stageplan krijgt de kandidaat toelating tot één specifieke afstudeerrichting van de Master of Medicine in de specialistische geneeskunde. Het toekennen van een stageplan is niet enkel afhankelijk van het voldoen aan de criteria maar is eveneens onderhevig aan de contingentering opgelegd door de federale overheid. Daarnaast hanteren de Vlaamse universiteiten eveneens een verdeelsleutel om het beschikbare contingent evenredig te spreiden over de universiteiten in functie van de verwachte uitstroom uit de masteropleiding.

*De commissie beoordeelt de toelatingsvoorwaarden als voldoende.*

#### Algemene conclusie bij onderwerp 2: Programma

De commissie beoordeelt de facetten 'masterproef' en 'toelatingsvoorwaarden' als voldoende. Daarnaast beoordeelt zij de facetten 'relatie tussen doelstellingen en inhoud', 'eisen professionele en academische gerichtheid', 'samenhang van het programma', 'studietijd', 'afstemming vormgeving en inhoud' en 'beoordeling en toetsing' als onvoldoende.

Globaal genomen meent de commissie dat de opleiding qua programma niet overeenstemt met de eindkwalificaties die gesteld worden voor een masteropleiding. De commissie constateert dat er duidelijk sprake is van een overgangsfase die door het kennelijk ontbreken van een implementatieplan met gedefinieerde einddoelen al moeilijk genoeg is. Dit ligt aan de grondslag dat de commissie oordeelt dat er onvoldoende kwaliteitswaarborgen zijn voor de verschillende facetten van het onderwerp 'Programma'. De commissie beoordeelt het onderwerp 'Programma' daarom negatief.

#### Inzet van personeel

Op basis van de in het zelfevaluatierapport aangeleverde documenten, de diverse gesprekken en de documentatie beschikbaar ter plaatse is de commissie overtuigd van de vakinhoudelijke deskundigheid van alle betrokken docenten en stagemeesters. De commissie stelde echter vast dat de betrokken docenten en stagemeesters, ondanks de uitgebreide en gespecialiseerde vakinhoudelijke competenties, onvoldoende didactische

Pagina 5 van 16 competenties hebben om het didactisch concept van de opleiding, het werkplekleren, in de praktijk te brengen. Dit doet geen afbreuk aan de vaststelling van de commissie van de gespecialiseerde klinische competenties van de medische staf.

De commissie ziet de docentenprofessionalisering als één van de hoekstenen om de kwaliteit van de opleiding te waarborgen. Ze adviseert dan ook om op korte termijn grote inspanningen te leveren inzake docentenprofessionalisering, toegespitst op de noden van het doelpubliek en in functie van het onderwijsconcept van de opleiding.

*De commissie beoordeelt het facet kwaliteit personeel als onvoldoende.*

Op basis van de in het zelfevaluatierapport aangeleverde documenten, waaronder de publicatielijsten en gerealiseerde doctoraten en de diverse gesprekken, heeft de commissie vastgesteld dat de docenten, universitaire stagemeesters en medische staf van het universitair ziekenhuis betrokken bij de opleiding, actief zijn in het internationaal wetenschappelijk onderzoek. Uit de aangereikte gegevens blijkt dat de wetenschappelijke output zowel kwantitatief als kwalitatief zeer hoog is. Alle leden betrokken bij de opleidingsonderdelen binnen de rol 'medicus' en 'wetenschapper' zijn actief als arts-specialist in het universitair ziekenhuis naast hun aanstelling aan de KU Leuven. Het onderzoek wordt interdisciplinair georganiseerd wat maakt dat de meeste afstudeerrichtingen kunnen genieten van een sterke en brede onderzoeksbasis.

*De commissie beoordeelt het facet eisen academische en professionele gerichtheid als goed.*

Per academiejaar starten er ongeveer 160 à 170 ASO's in de opleiding. Deze aantallen zijn begrensd zowel in hun totaliteit als per afstudeerrichting omwille van de contigentering door de Federale Overheid, als in de erkenning van de stagediensten en stagemeesters op het niveau van de ziekenhuizen. Gezien de relatief grote instroom van ASO's in combinatie met het lage aanstellings-percentages van de stagemeesters en de intensieve begeleiding gekoppeld aan het didactisch concept van de opleiding, is de commissie van mening dat de kwantiteit van het personeel onvoldoende is voor het aanbieden van kwaliteitsvol onderwijs en begeleiding. Voornamelijk in de kleine disciplines heeft de commissie vastgesteld dat deze beperkte aanstelling van de stagemeesters een duidelijke negatieve invloed heeft op de kwaliteit van de begeleiding en de betrokkenheid van de stagemeesters bij het onderwijsbeleid van de opleiding.

*De commissie beoordeelt het facet kwantiteit personeel als onvoldoende.*

#### Algemene conclusie bij onderwerp 3: Inzet van personeel

De commissie beoordeelt het facet 'eisen academische en professionele gerichtheid' als goed en de facetten 'kwantiteit van het personeel' en 'kwantiteit personeel' als onvoldoende.

De commissie meent dat het personeel onvoldoende is getraind ten aanzien van het onderwijsconcept van de opleiding en onvoldoende tijd heeft voor de begeleiding van de ASO's. Zij meent dat een ernstige beleidsinspanning vanwege alle betrokken actoren noodzakelijk is om de tekorten te remediëren. Hierbij dient de faculteit, verantwoordelijk voor het personeelsbeleid van het academisch personeel, intensief samen te werken met het universitaire ziekenhuis en de geaffilieerde ziekenhuizen, om zodoende tot een voldoende kwalitatieve en kwantitatieve personeelsinzet te komen voor de opleiding. Daarom beoordeelt de commissie, ondanks de goede wetenschappelijke en professionele kwaliteiten van het betrokken personeel, het onderwerp 'personeel' als negatief.

De commissie heeft een bezoek gebracht aan de infrastructuur die voor de ASO's voorhanden is, zowel binnen de KU Leuven als het UZ Leuven. Voor de ASO's in geaffilieerde ziekenhuizen wordt binnen bepaalde afstudeerrichtingen gebruikgemaakt van Videoconferentie. Alle aula's zijn uitgerust met de nodige multimedia-apparatuur, aangepast aan de noden per discipline. De commissie waardeert de uitgebreide digitale bibliotheek die beschikbaar is voor de ASO's. Gezien de ASO's slechts in beperkte mate de mogelijkheid hebben om zich fysiek te verplaatsen naar de bibliotheek is een digitaal aanbod bijzonder waardevol. De commissie stelde vast dat de digitaal beschikbare databanken omvangrijk zijn en gemakkelijk te raadplegen zijn via een overkoepelende zoekinterface. De commissie adviseert om de digitale leeromgeving zodanig te optimaliseren zodat zij aangepast is aan de specifieke noden van ASO's. Hierbij dient bijzondere aandacht te gaan naar het verder uitbouwen van de faciliteiten voor afstandsonderwijs. De commissie uit zijn waardering voor het Centrum voor Heelkundige Technologieën (CHT). In dit centrum kunnen ASO's trainen voor endoscopische heelkunde en micro-chirurgie.

*De commissie beoordeelt het facet materiële voorzieningen als goed.*

Op basis van de in het zelfevaluatierapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat de effectiviteit van de informatievoorziening voldoende is en aansluit bij de behoeften van de ASO's.

De commissie stelde tevens vast dat de effectiviteit van de studiebegeleiding en de aansluiting ervan bij de behoeften van de ASO's onvoldoende is. Uit de diverse gesprekken zijn verschillende pijnpunten naar boven gekomen. Hoewel het de verantwoordelijkheid is van de universitaire stagemeeester is, stelde de commissie vast dat in de praktijk de universitaire stagemeeester niet is opgeleid voor individuele studie(traject)begeleiding en evenmin de nodige tijd hiervoor vrijmaakt of kan vrijmaken. Gezien het specifieke karakter van de opleiding en het onderwijsconcept is een gedegen studie(traject)begeleiding echter onontbeerlijk. De commissie stelde vast dat een (onderwijs)ombuds niet gekend is bij de ASO's. Het gebrek aan ombudsmogelijkheden plaatst de commissie in een ruimere context van het ontbreken van een veilige leeromgeving binnen bepaalde disciplines. Uit diverse gesprekken blijkt dat er een grote afstand bestaat tussen de ASO enerzijds en stage-meesters en staf anderzijds. De commissie stelde vast dat het ontbreken van een effectieve en persoonlijk studiebegeleiding leidt tot een ondermaatse psychosociale begeleiding van de ASO's. De opleiding heeft geen structureel (preventie)beleid om ASO's met een (dreigende) burn-out te detecteren en te begeleiden.

*De commissie beoordeelt het facet studiebegeleiding als onvoldoende.*

#### Algemene conclusie bij onderwerp 4: Voorzieningen

De commissie beoordeelt het facet 'materiële voorzieningen' als goed. De commissie beoordeelt het facet 'studiebegeleiding' als onvoldoende.

De commissie is van mening dat het facet 'materiële voorzieningen' geenszins de onvoldoende score van het facet 'studiebegeleiding' kan compenseren. De commissie vindt een hoogwaardige studiebegeleiding onontbeerlijk voor het slagen van de opleiding. Daarom wordt het onderwerp 'Voorzieningen' negatief beoordeeld.

#### Interne kwaliteitszorg

De commissie waardeert de bevragingen die de opleiding heeft georganiseerd. De commissie apprecieert de openheid waarmee de opleiding communiceert over de resultaten ervan in het zelfevaluatierapport ondanks de vele negatieve scores die hierbij naar boven kwamen. De commissie mist evenwel de noodzakelijke duidelijke toetsbare streefdoelen

Pagina 7 van 16 waaraan de opleiding de resultaten van de bevestigingen aftoetst. De commissie stelde vast dat, ondanks de evaluaties, er een enorme discrepantie bestaat tussen de percepties van de ASO's en van de universitaire stagemeesters over de opleiding. Deze discrepantie wordt gevoed door het ontbreken van een opleidingsbrede periodieke evaluatie van alle opleidingsonderdelen en van universitaire en geaffilieerde stagemeesters, alsook van alle andere begeleiders tijdens het werkplekleren. Hierdoor is er geen representatieve gestructureerde feedback over de resultaten van de opleiding en het didactisch functioneren van docenten en stafleden.

*De commissie beoordeelt het facet 'Evaluatie resultaten' als onvoldoende.*

Het zelfevaluatie rapport is omvangrijk en gedetailleerd en toont expliciet een kritisch-reflectieve houding ten aanzien van de eigen opleiding. De opleiding integreerde de resultaten van de tal van bevestigingen, zonder hierbij moeilijke en confronterende resultaten te weren. De commissie waardeert deze openheid ten zeerste. Op basis van de in het zelfevaluatie rapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat de opleiding al een aantal maatregelen ter verbetering heeft genomen en eveneens een plan heeft opgesteld voor de periode 2012–2017 op basis van de pijnpunten die aan het licht zijn gekomen bij het opstellen van het zelfevaluatie rapport. De commissie betreurt het feit dat de opleiding de voorbije jaren weinig aandacht heeft besteed aan de opmerkingen en aanbevelingen geformuleerd in het rapport Toets Nieuwe Opleiding, maar ook in het plan voor de periode 2012–2017. De commissie adviseert om een duidelijk implementatieplan op te stellen met duidelijke en meetbare doelstellingen zodat er een globaal toekomstplan tot stand komt.

*De commissie beoordeelt het facet 'maatregelen tot verbetering' als voldoende.*

De commissie ervaart dat de universitaire medewerkers voldoende betrokken zijn bij de interne kwaliteitszorg. De betrokkenheid van medewerkers, ASO's en beroepenveld verschilt echter sterk tussen de afstudeerrichtingen en rollen. De commissie stelde vast dat de docenten verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke opleidingsonderdelen in niveau 1 nauw betrokken zijn en actief participeren aan de interne kwaliteitszorg. Evenwel stelde de commissie vast dat deze docenten er niet in slagen om bij het opleidingsbestuur en de universitaire stagemeesters de aandacht te vestigen op de noodzaak van samenwerking tussen de verschillende niveaus en rollen van de opleiding. Uit de gesprekken blijkt dat een aantal universitaire stagemeesters actief participeert aan de interne kwaliteitszorg. Andere universitaire stagemeesters, vaak van de kleinere disciplines bleken in veel mindere mate of haast niet betrokken bij de interne kwaliteitszorg. Hoewel de commissie bij de geaffilieerde stagemeesters een groot enthousiasme en engagement aantrof, worden ze niet formeel betrokken bij de interne kwaliteitszorg.

*De commissie beoordeelt het facet 'betrekken van medewerkers, ASO's, alumni en beroepenveld' als onvoldoende.*

#### Algemene conclusie bij onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg

De commissie beoordeelt het facet 'maatregelen tot verbetering' als voldoende. De commissie beoordeelt de facetten 'evaluatie resultaten' en 'betrekken medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' als onvoldoende.

De commissie heeft vastgesteld dat er heel wat negatieve gevoelens leven bij ASO's over de kwaliteitszorg van de opleiding en heeft geconstateerd dat ondanks de voorgestelde maatregelen de opleiding zich onvoldoende bewust is van de noodzaak van gedragenheid van de kwaliteitszorg van de opleiding over alle geledingen heen. Bijgevolg krijgt het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' een negatieve beoordeling.

Op dit ogenblik heeft de commissie op basis van de realisaties en de vorderingen van het implementatieproces onvoldoende vertrouwen dat de opleiding binnen het huidig kader de doelstellingen realiseert, met uitzondering van de rol 'medicus'. Met de bestaande werkvormen en bijhorende toetsing meent de commissie dat er te weinig garanties zijn dat de ASO voldoende vaardigheden heeft verworven om te voldoen aan zowel de gestelde doelstellingen als aan de verwachtingen van maatschappij en werkveld. De commissie adviseert dan ook om maatregelen te nemen om de rollen 'wetenschapper', 'manager' en 'communicator' te versterken en hun integratie in het werplekieren te bevorderen. De commissie is zich er van bewust dat een aantal randvoorwaarden, waarvan bepaalde buiten de invloedssfeer van de opleiding liggen, belangrijke hinderpalen zijn in de ontwikkeling van de opleiding, zoals het ontbreken van een veilige opleidingscultuur, financiering vanwege de overheid, het ontbreken van een feedback- en evaluatiecultuur, de spanningen tussen de universiteiten en de erkenningscommissies, en het ontbreken van een duidelijk wettelijk kader voor niveau 3. De commissie is zich er terdege van bewust dat de KU Leuven al stappen heeft ondernomen om tot oplossingen voor deze problemen te komen en wil dan ook de opleiding en de instelling samen met de andere universiteiten adviseren om deze inspanningen te versterken en te zoeken naar een (maatschappelijk) draagvlak om deze hindernissen op korte termijn weg te werken.

*De commissie beoordeelt het facet 'gerealiseerd niveau' als onvoldoende.*

Op basis van de in het zelfevaluatie rapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat een voldoende hoog onderwijsrendement te verwachten is. Een aantal ASO's beëindigt de opleiding vroegtijdig en uit de gesprekken blijkt dat sommige ASO's afhaken omwille van de hoge werkdruk. De commissie adviseert om voor deze laatste groep bijzondere aandacht te hebben.

*De commissie beoordeelt het facet 'onderwijsrendement' als voldoende.*

#### Algemene conclusie bij onderwerp 6: Resultaten

De commissie beoordeelt het facet 'onderwijsrendement' als voldoende. De commissie beoordeelt het facet 'gerealiseerd niveau' als onvoldoende. De commissie heeft onvoldoende vertrouwen dat de opleiding binnen het huidig kader de doelstellingen kan realiseren. Bijgevolg krijgt het onderwerp 'resultaten' een negatieve beoordeling.

#### Integraal oordeel van de visitatiecommissie

De commissie is van mening dat er op basis van de negatieve beoordelingen op de onderwerpen 'programma', 'inzet personeel', 'voorzieningen', 'interne kwaliteitszorg' en 'resultaten' onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn binnen de opleiding Master of Medicine in de specialistische geneeskunde en geeft aldus een negatief eindoordeel over de opleiding.



De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (Kader voor de opleidingsaccreditatie 1<sup>ste</sup> ronde) en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLIR en VLHORA vastgestelde visitatieprotocol (februari 2008) gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen en deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport.

De NVAO volgt het negatieve eindoordeel van de visitatiecommissie. De visitatiecommissie meent dat de inhoud van het programma geen mogelijkheid biedt om de beoogde eindkwalificaties te realiseren met andere woorden de opleiding stemt globaal genomen qua programma niet overeen met de eindkwalificaties die gesteld worden voor een masteropleiding. Er zijn onvoldoende kwaliteitswaarborgen voor verschillende facetten van het onderwerp 'Programma'. In deze moeilijke overgangsfase ontbreekt tevens een implementatieplan van de gedefinieerde einddoelen. Het personeel is onvoldoende getraind ten aanzien van het onderwijsconcept van de opleiding en heeft onvoldoende tijd voor de begeleiding. Een hoogwaardige studiebegeleiding is niet aangetroffen.

De opleiding is zich onvoldoende bewust van de noodzaak van gedragenheid van de kwaliteitszorg van de opleiding door alle geledingen. Er zijn te weinig garanties dat de ASO voldoende vaardigheden heeft verworven om te voldoen aan zowel de gestelde doelstellingen als aan de verwachtingen van maatschappij en werkveld.

De NVAO onderschrijft de door de visitatiecommissie voorgestelde verbeterpunten. Dat geldt in het bijzonder voor de verbeterpunten die betrekking hebben op het programma, inzet van personeel, de voorzieningen, de interne kwaliteitszorg en resultaten. Tenslotte wijst de NVAO op het belang van de blijvende samenwerking met de andere manama-opleidingen in de specialistische geneeskunde.

### **Herstelplan**

Gelet op de vaststelling door de NVAO dat het visitatierapport haar niet toelaat over te gaan tot het verlenen van accreditatie voor een periode van acht jaar, alsmede gelet op het 'Reglement houdende overgangsbepalingen met betrekking tot het toekennen van een accreditatie voor een periode van ten hoogste drie jaar', heeft de NVAO per brief van 5 februari 2014 de instelling in de gelegenheid gesteld om een herstelplan in te dienen.

Het herstelplan dient voor elk van de als onvoldoende beoordeelde facetten de acties te bevatten die de opleiding zal ondernemen om de negatieve beoordeling om te buigen en de aanbevelingen van de visitatiecommissie in de praktijk te brengen. De acties zijn voorzien van een realistisch tijdsplan (maximum drie jaar), de noodzakelijke middelen en de indicatoren om de verbeteringen te toetsen. Deze acties, middelen en indicatoren dienen ertoe dat de opleiding voor het verstrijken van de hersteltermijn voldoet aan de eisen uit het Accreditatiekader.

Pagina 10 van 16 De instelling heeft bij brief van 6 maart 2014 het herstelplan van de opleiding ingediend met de volgende (globale) opzet:

Het *eerste hoofdstuk* van het herstelplan omvat elementen ter verbetering van de structuur, de inhoud en de evaluatie van het programma van de opleiding. Enerzijds worden er enkele algemene, opleidingsbrede zaken aangepast, anderzijds bevat het herstelplan concrete acties.

Het *tweede hoofdstuk* van het herstelplan belicht de initiatieven van de opleiding omtrent de omkadering van de ASO's: bestaande initiatieven die gericht zijn op de studie- en studietrajectbegeleiding, alsook op meer persoonsgerichte studentenbegeleiding zullen beter worden gecommuniceerd.

In het *derde hoofdstuk* van het herstelplan wordt ingegaan op een veilig en aangenaam studieklimaat dat pas mogelijk is wanneer het omkaderend en opleidend personeel voldoende beslagen is om ASO's te begeleiden.

In het *vierde hoofdstuk* geeft het herstelplan aan dat de al bestaande en alle nieuwe initiatieven op een meer uitgebreide en meer efficiënte manier zullen worden gecommuniceerd.

Om deze initiatieven te kunnen realiseren zet de opleiding extra-middelen in van diverse aard, zowel personele, infrastructurele als financiële.

In het herstelplan van de opleiding vraagt de instelling om accreditatie met een beperkte geldigheidsduur van drie jaar, i.e. tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017.

De NVAO heeft het herstelplan voorgelegd aan de door haar ingestelde adviescommissie. Op 18 juli 2014 heeft de commissie haar oordeel over het herstelplan (bijlage 4) gegeven.

De adviescommissie concludeert samenvattend dat het herstelplan afdoende is: het is toereikend en haalbaar met het oog op de eisen die de NVAO er aan stelt:

*"De KULeuven heeft een beknopt herstelplan op hoofdlijnen ingediend. Alle (20) aanbevelingen die betrekking hebben op als onvoldoende beoordeelde facetten uit de brief van de NVAO van 5 februari 2014 komen in het herstelplan aan de orde. De commissie heeft de haalbaarheid en toereikendheid van de reeds genomen maatregelen en geformuleerde plannen beoordeeld. De commissie heeft zich hierbij laten leiden door de vraag in hoeverre de Katholieke Universiteit Leuven naar verwachting binnen een termijn van maximaal drie jaren uitvoering kan geven aan in totaal negen aanbevelingen op het onderwerp programma, vier aanbevelingen op het onderwerp personeel, drie aanbevelingen op het onderwerp voorzieningen en vier aanbevelingen op het onderwerp kwaliteitszorg. De commissie heeft van de meeste aanbevelingen kunnen vaststellen dat deze op toereikende wijze zijn geadresseerd in het herstelplan, met dien verstande dat veel nog in algemene termen omschreven voornemens nader moeten worden uitgewerkt. De commissie heeft er, mede op basis van de reeds genomen stappen, voldoende vertrouwen in dat de KULeuven deze nadere uitwerking op korte termijn ter hand zal nemen. Voor zover de plannen binnen de directe invloed van de universiteit vallen zijn de plannen naar het oordeel van de commissie ook haalbaar.*

*De commissie adviseert de KULeuven om in navolging van de Universiteit Gent invoering van een "Charter ter bescherming van de ASO in het kader van de MSG" te overwegen.*

*Vier onderwerpen behoeven in de opvatting van de commissie nadere aandacht.*

*1) Het werkplekleren zou meer centraal kunnen en moeten staan bij het ontwikkelen van de rollen wetenschapper, manager en communicator.*

*2) Er zijn eerste stappen gezet in het ontwikkelen van een train-the-trainer programma. Hier zijn nog grote stappen te zetten.*

Pagina 11 van 16 *Naast training dient hier ook aanvullende aandacht te worden besteed aan de invoering van adequate methoden van feedback.*

*3) Een veilige leeromgeving behoeft nadere aandacht. Naast de reeds genomen acties verdienen voorts preventie van onevenredig hoge werkdruk en burn-out een hogere plek op de agenda.*

*4) De commissie houdt zorgen over de tijd die een ASO heeft / krijgt om de masterproef te schrijven.*

*Overwegende dat de meerderheid van de aanbevelingen op toereikende wijze zijn geadresseerd, beoordeelt de commissie het herstelplan als geheel als toereikend en haalbaar. De commissie adviseert de NVAO dan ook om de accreditatie met drie jaren te verlengen."*

De NVAO stelt vast dat dat het herstelplan gemotiveerd en op navolgbare wijze door de adviescommissie als haalbaar en toereikend is beoordeeld.

betreffende de accreditatie van de Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master) van de Katholieke Universiteit Leuven.

De NVAO,  
Na beraadslaging,  
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.137 en artikel II.147, alsmede het 'Reglement houdende overgangsbepalingen met betrekking tot het toekennen van een accreditatie voor een periode van ten hoogste drie jaar' besluit de NVAO accreditatie met een beperkte geldigheidsduur van drie jaar te verlenen aan de opleiding Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master) van de KU Leuven.

Het betreft een opleiding met de volgende afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd: Geriatrie, Pediatrie, Anesthesie-reanimatie, Cardiologie, Dermatologie en venerologie, Fysische geneeskunde en revalidatie, Gastro-enterologie, Gerechtelijke geneeskunde, Gynaecologie en verloskunde, Heelkunde, Inwendige geneeskunde, Psychiatrie, meer bepaald in de Kinder-en jeugdpsychiatrie, Klinische biologie, Medische oncologie, Neurochirurgie, Neurologie, Nucleaire geneeskunde, Oftalmologie, Orthopedische geneeskunde, Otorhinolaryngologie, Pathologische anatomie, Plastische, reconstructieve en esthetische heelkunde, Pneumologie, Psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie, Röntgendiagnose, Radiotherapie en oncologie, Reumatologie, Urgentiegeneeskunde, Urologie, Stomatologie en mond-, kaak- en aangezichtschirurgie.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2014-2015 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017.

Den Haag, 22 september 2014

Voor de NVAO,  
  
Lucien Bollaert  
(bestuurder)

---

<sup>1</sup> Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij brief van 12 september 2014 heeft de instelling ingestemd met het ontwerp van accreditatierapport.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
<b>1 Doelstellingen opleiding</b>	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
<b>2 Programma</b>	O	2.1 eisen gerichtheid	O
		2.2 relatie doelstellingen - programma	O
		2.3 samenhang programma	O
		2.4 studielast	O
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	O
		2.8 beoordeling en toetsing	O
		2.9 masterproef	V
<b>3 Inzet van personeel</b>	O	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	O
		3.3 kwaliteit	O
<b>4 Voorzieningen</b>	O	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	O
<b>5 Interne kwaliteitszorg</b>	O	5.1 evaluatie resultaten	O
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	O
<b>6 Resultaten</b>	O	6.1 gerealiseerd niveau	O
		6.2 onderwijsrendement	V

**Eindoordeel van de visitatiecommissie in het visitatierapport: negatief**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

<b>ONDERWERP</b>	<b>OORDEEL</b>
<b>1 Doelstellingen</b>	V
<b>2 Programma</b>	O
<b>3 Inzet personeel</b>	O
<b>4 Voorzieningen</b>	O
<b>5 Interne kwaliteitszorg</b>	O
<b>6 Resultaten</b>	O

**Eindoordeel: de opleiding is van onvoldoende kwaliteit, leidend tot een accreditatie met een beperkte geldigheidsduur**

– naam instelling	Katholieke Universiteit Leuven
– adres instelling:	Naamsestraat 22 3000 Leuven België
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Master of Medicine in de specialistische geneeskunde
– niveau en oriëntatie	master na master
– studieomvang	120 studiepunten
– afstudeerrichtingen:	Geriatric Pediatric Anesthesie-reanimatie Cardiologie Dermatologie en venerologie Fysische geneeskunde en revalidatie Gastro-enterologie Gerechtelijke geneeskunde Gynaecologie en verloskunde Heelkunde Inwendige geneeskunde Psychiatrie, meer bepaald in de Kinder-en jeugdpsychiatrie Klinische biologie Medische oncologie Neurochirurgie Neurologie Nucleaire geneeskunde Oftalmologie Orthopedische geneeskunde Otorhinolaryngologie Pathologische anatomie Plastische, reconstructieve en esthetische heelkunde Pneumologie Psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie Röntgendiagnose Radiotherapie en oncologie Reumatologie Urgentiegeneeskunde Urologie Stomatologie en mond-, kaak- en aangezichtschirurgie
– vestiging opleiding	Leuven
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Geneeskunde
– bijkomende titel	geen

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Gaston Verellen, em. hoogleraar Pediatrie; Université Catholique de Louvain.

Leden:

- Prof. dr Hans Knappe, hoogleraar Anesthesie, Universitair Medisch Centrum Utrecht;
- Prof. dr. Gerard Visser, em. hoogleraar Gynaecologie en Obstetrie, Universitair Medisch Centrum Utrecht;
- Dr Joost Bierens, anesthesioloog;
- Prof. dr. Luc Snoeckx, hoogleraar Fysiologie/Onderwijskunde medische opleidingen, Universiteit Maastricht, (onderwijsdeskundige);
- Mw. Krishna Vyncke, student Specialistische Geneeskunde , UGent (student-lid);

Secretaris:

- Hr. Wouter Teerlinck, stafmedewerker Vlaamse Universitaire Raad (VLIR).

#### *Adviescommissie Herstelplan*

De adviescommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Th.J. ten Cate (voorzitter), hoogleraar Medische Onderwijskunde, directeur Expertisecentrum voor onderwijs en opleiding, UMC Utrecht;
- Prof. dr. J. Cohen-Schotanus (lid), hoogleraar in het Onderzoek van onderwijs in de medische wetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. Jan Kimpen (lid), voorzitter Raad van Bestuur, Universitair Medisch Centrum Utrecht, hoogleraar Kindergeneeskunde.

Secretaris:

- Drs. Duco Duchateau MBA, directeur LSJ Medisch Projectbureau, extern secretaris.